

A' ROMAITSASZARUES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK;KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

indült BETSBÖL Pénteken 26. Októberben 1792.

A' isorba fogó *Fama* soha se játszodtatta talám az ujság-írókat és ezeknek olvasóit olyan erősen, miot ezen Frantzia háborúnak kezdetétől fogva. Már alig tudjuk vala a' sok hanüss költemények között az igazságnak tsak valami vékony árnyékát-is fel-tanálni. — A' *Návidi* Ujság-író tsak ugyan fel-tanálta magát az ilyen hazug környüállások között is, és ilyen letzkét adott a' maga olvasóinak elejébe. — "

" Ha az írott ujságokat a' törtéat dolgokkal össze hasonlítottjuk, világosságra fog jéni, hogy az a' mit írunk, éppen ellenkezöt kelljen értenünk. P. o. — ha a' *Niderlandi* Levelek azt írják, hogy *Dumuriör* bé-frocsittatott; meg-veretett; ezzel az ember ellenkezöt láogyan. Továbbá — ha a'

Frantzia Levelek azt írják, hogy a' *Pruszus* Sergeknek nints mit egyenek, bé szorittattanak, halnak és futnak, így ezeket kell hinni; hogy nem szorittattanak-bé, nem halnak és nem szaladnak 's a' t. — így vagyon a' dolog többnyire minden ujjságokkal. Ebből az a' következés, hogy mi nem iunk hazugságokat, hanem tsak meg fordított igazságokat. — Melly letzke, minden Ujjság írónak tudományúl szolgálhat, még a' tsupa történetet írni akaró ujjság írónak is. „ — Ezen tanátsát a' jó *Návidi ujjság írónak* a' *Magyar Kurir* még most tsak ugyan nem fogja követni — hanem előbb is a' valóságos igazságokat úgy írja le, mint olyanokat — az után rukkoltatja mindenkör a' mások Leveleit, ha érdemlik szóról szóra, ha pedig igen hofzfasok, tsak az ő valóságos foglalatjokat, és az ilyeneknek meg-ítélését. a' közelebbi postáig, míg bizonyosabb tudósítást vehet, a' maga olváborára bírza — utóljára kéntelen (ama kedves *Kolosvári* ki fejezéssel akarván élni) még a' *mondáknak* is valami helyet adni, de tsak mint oljanoknak. Leg-előbb-is tehát ezek „

„ A' 13 próbás igazságok.

A' Gen. *Cusine* Frantzia Serge, a' mint közelebb is irtuk vólt, nem ment ki egészfen a' *Speyeri* Püspökségből, hanem tsak közelebb nyomúlt *Laudauhoz* u. m. *Efsingen*, *Edesheim* és *Waltzheim* vidékeire, és itt táborda szállott. — A' *Speyerben* a' Frantziák által fel-vétegetett summa ennyi: — a' Püspök részéről 150 ezer, a' *Kanonikusok* Káptalanjok részéről 75 ezer, a' külömb külömb-féle *Klassromok* és *Fundáciák* részéről pedig, a' millyen *Klassromok* *Speyerben* 15-tön mondatnak lenni, 30 — harmintz ezer forintok. — *Wormsban* (*Wormsban*) hasonló hadi *Schatz* képpen, a' Püspökségre 400 ezer, a' *Kanikusok* kapitulumára 200 ezer, a' külömb-külomb-féle *Klassromokra* pedig 30 — harmintz ezer *Livrák* vettettek. A' *Blávia Münster* nevezetű Apátza *Klassromtól* előbb 400 ezer *Livrák*

Livrák kívántattanak vala, de bizonyos tekintetből fok el engedtetett belőlle. A' Város-is előbb 600 ezernek fizetésére kénytelenített, de fele ennek-is el-engedtetvén, tsak 300 ezer Livrák kívántattanak, mellyeknek meg-fizetésére tsak a' Magisztrátus kényserített. (egy *Livrát* mint egy 23 krajtzátokra lehet tenni.) — A' melly hajókat a' Frantziák *Speyer* mellett a' Rénuson öszve rontottanak és a' vizen le bortsátottanak vala, ezek a' *Manheimi* hidra tsapodván, kárt tettenek benne, melly miatt ezen hidnak-is el kellett bontattatni. — Mind ezeket a' meg-történt bizonyos dolgokat egy *Manheimi* 12. Okt. indúlt Levélből tudjuk.

Hasonló igarságokat olvasunk a' *Frankfurti* újságból *Vorms* városáról: — „A' Frantziák magokat Janen *Vormsból* Okt. 8 dikán vonták vízfizra. Az ő ide való meg érkezésekkor uralkodott félelmet és irtozást lehetetlen le irni. Mindenek öszve elegyedve kiáltoztanak, sirtanak, és jajgattanak. A' város kapui a' Frantziák bé érkezésekor egyszeriben bé-zárattattanak, és élete vesztése alatt nem vala senkinek szabad egy felé is futni. Az ifzonyú nagyságú *Schatz* fenyegetözve kívántatott. Gen. *Custine* ki-hirdettette, hogy ha az egésziz summa, mellynek tsak fele vala ké-szen, 12 órára le nem számláltatnék, ágyukat szegeztetvén az úttzákra, az egésziz várost özve fogná halomra lödöztetni. Az egész Tanács, a' szonyok, és kisdedek, az ő lábai elejébe esvén, térden álvá esdekeltenek a' könyörületességért és engedelemért, de ő a' maga kívánságai mellett engesztelhetetlenül meg-maradván, tsak ennyit mondott: hogy maga-is sajnálja ugyan, hogy egy ilyen parantsolat' bé telyesítőjévé rendeltetett, de a' mellyet mind azonáltal végre hajtani kénytelenitterik. Ekkor tehát a' lakosok minden pénzbeli tehetségeket elő adván, arra ajálották magokat, hogy a' hijánosságot pénzt érő portékákkal fognák ki pótolni. *Custine* azt felelte erre, hogy néki pénz, nem portéka kívántatik, a' mely lehetetlen lévén, így esék a' már tudva lévő Kezeseknek el-vitetése. A'

mit a' Frantziák *Speyerből* fogva *Vormsig* el-vette-
nek egy néhány milliókra betsültetik. A' lakosok-
ra személetesen ki-szabattatott *Schatz* ugyan már el-
engedtetett, de úgy hogy a' Magistrátus tartozzék
azt meg-fizetni; a' mely csak egyre fog ki-meni,
mivel a' Magistrátus a' lakosokon szedi azt fel.,,

Koblentz ellen és a' *Koblentzi* vidék ellen, kü-
lönösen meg vagynak a' Frantziák mérgeledve; mi-
vel az *Emigránsok* előbb-is itt tanáltanak vólt ma-
goknak maradandó helyet. A' *Baváriai Palatintust*
nem bántották a' Frantziák. — Még *Speyerből* való
el-menetelek előtt, egy lovast küldötte nek vólt *Vorms-
ba*, ki által egy nagy ismő Pátenst küldött *Cuffine*
kéle öly rendeléssel, hogy az úttzakra fel-fapafz-
talsanak. A' *Vorms* városa bélieket bizonyosá té-
tzi *Cuffine* ezekben; hogy a' Frantziáktól az ide
való lakosok tovább ne féljenek; mert ha még meg-
je ennének-is itt, leg kilsebb bántására sem fogóának
lenni senkinek.

A' *Régensburgba* szünetlen tartani szokott Né-
met Országi gyűlés is a' Frantziáknak bé-ütéséből
alkalmatóságot vett magának a' sebesebb tanáts-
kozásra. A' *Moguntziai* Követ különösen egy jól
ki-dolgozott be-fzédében tudtára adta, a' több kö-
veteknek azt, hogy ha valaha, most bizonyosou
oka vagyott egész Német Országnak a' fegyverhez
való kapásra, még pedig minden késedelem nél-
kült.

Lillének egy néhány napi ostromáról és utol-
jára az ostromnak félbe szakadásáról ezeket a' meg-
jegyzéseket adta ki közelebbről a' Bétsi hadi Kan-
tzellária: — „ Tudtára esvén Oberster *Kheimnak*,
hogy az ő Sergének jobb szárnya feláll, mintegy
7 ezerből álló *Flandriai* paraszt tábor jó hadi
rendben vigyázaton állana, ezen paraszt tábor ellen
a' nevezett Oberster Oktob. 1-ső napján haladék
nélkült 5 csoportokat a' maga Sergei között öt
oldalról indítván-meg, öt felőliről ütettet ézaka
egylzersmind réá, maga pedig az Oberster reggel
támodott a' nagyobb erővel ezen tábor ellen. Az
uttzák

uttáák és bé-menő helyek a' falukon mindenütt
 bé-vágva és el-foglaltatva valának, a' lárma ha-
 rangok minden felé meg-szollaltanak, és a' mi Ser-
 geinkre előbb a' parasztok tüzelni kezdettenek va-
 la; de a' miénkeknek első tűz adására meg-sza-
 ladván, 50-nen közzüllők öszve vagdaltatának, és
 az ő hátra hagyott fegyvereik öszve törettenek.
 Vagy 6 házak a' falukon, mellyekből a' parasztok
 a' mi katonáinkra tüzet adának, ezek között egy
Phalempin nevű falusi Pappnak háza-is, fel-gyújtatván
 meg-égettettének. A' Papp maga, a' ki a' paraszto-
 kat vezérelte, az el estek között tanáztatott-meg.,,

„ *Lillének* ostroma alatt Sept. 29-dikétől fog-
 va Oktobernek 4-dikéig a' Tsászáriak közül 30 an
 estenek-el; 90-nen pedig meg-sebessítettének. —
 5-dikben jó reggel el-érkezett az *Albert* Hertzeg
 parantsolatja a' táborhoz, hogy *Lille* aloll az os-
 tromló készületek *Dornik* felé visszira takarítsa-
 nak, és ugyan ekkor a' 24 fontos ágyúknak a'
 Battriákból való ki-hordatása által az ostromnak
 félbe szakasztása el kezdetteték; mellynek alkalm-
 totságával az ellenség a' maga ágyuzását a' vár-
 ból kettörtetvén, némelly golyóbilisai egésziz a' mi
 lovasainkig szolgáltanak. Ekkor 3 embereink es-
 tenek-el, és 17 ten kaptanak sebet, — 6 dikban-
 is hasonló módon tüzeltek réánk az ellenség ágyúi;
 a' mi 24 fontosaink pedig meg indúltanak *Dornik*
 felé, mellyeket az után a' több készületek-is las-
 san-lasan követtek. — 7 dikben meg-határoz-
 tatott, hogy más nap a' mi Sergeink visszira felé
 fognak indulni. Még ez nap löttének a' miénkek
 egy néhányot a' városra, mellyekre a' vároliak
 mozsarakból feleltenek. Dél után minden szükség-
 telen bagázsia, a' következő étzaka éjjélkor
 pedig a' Sátorok fel szedetvén, szekerekre rakattat-
 va útnak indúltanak. Ugyan ezen ugy - mint:
 8-dikra virradó étzaka 2 óraker lassan-lasan
 az egész tábor fel-kerekedvén, 3 hadi rendet for-
 málva, *Lille* aloll *Dorniknak* vette útját. Az el-
 lenség

lenség ekkor egészsz étzaka nem lött egyet-is, s még tsak a' külső vigyázóinknak sem volt leg-kis-sebb bántására-is.

Oktob. 9 dikén dél után *Thionville* aloll-is minden ostromló szereink, mellyek még itt feküdtenek, viszsa felé indittattanak. — Itt Okt. 10-dlkéig semmi egyéb nevezetes dolog nem történt.

A' Frantzia Sergektől még el nem borított *Sárdinai* tartományokban szorosán meg-parantsolaték közelebbről minden rangú és rendü Frantziáknak, még az *Emigránsok*nak-is, hogy 24 napok alatt minden *Sárdinai* Státusokból ki-takarodjanak. Vévén az *Emigráns Papok* ezen parantsolatot, a' *Turinban* lévő Pápa Nuntiusához folyamodtanak pafszusért, hogy a' Pápa földjére mehefsenek által. A' Nuntius jelentést tévén ezen dolog iránt a' Sz. Széknél, további rendelésre várokozik, az *Emigráns Papok* pedig függőben vagynak; a' Nuntius nem mért maga fejtől nékiek pafszust adni.

Genúban egy *Sárdinai* 32 ágyus hajó érkezvén-meg ezen napokban, minden kéttisegtől megszabadította azon hirt, hogy a' Frantziák előbb *Nizzát*, és az után *Villa Frankát*-is el foglalták. — *Livornóban* is Okt. 6-dikán 2 *Anglus* hajó, 8 dik-ban ismét kettő érkezett-meg, mellyek közzül mindenik a' *Nizzai* és *Vilia Frankai* ki közt helyekben volt még ekkor, a' midőn ezen városokba a' Frantzia Sergek bé szállottanak. Ezen hajók hozták még azt a' későbbi hirt-is, hogy a' Frantziáknak segítségé érkezvén, a' *Sárdinai* sziget ellen indúltanak.

A' *Sárdinai* Királyról magáról azt írják, hogy terhes nyavallyában vagyon, és 3-szor vágtanak rajta egy-más után eret. — Az *Olofsz Országi* Fehedelmekről azt haljuk, hogy az ólta, miolta a' Frantziák a' *Sárdinai* tartományokba bé-ütötenek, réá vették magokat a' *Codlitióba* való bé-állásra. Illyenek a' Pápa, *Párma*, *Modena*, *Velentze* és *Lukka*.

A' *Rénus* mellől azt irták Okt. 15. dikén, hogy ekkor tájbaan ismét mutogatni kezdték magokat a' Frantziák *Vorms* várolsa körül. — A' *Trevir* és *Mertzig* között fekvő *Brentánó* Sergének egy része Okt. 10. dikén *Mertzig* várolsába bé menvén, a' Frantziáktól itt fel-állítottott Szabadságnak fáját ki vágatta, és az után ismét vissza tért a' fő Sergehez. — *Trevir*hez nem meltsze egy *Kons* nevű falu mellett, a' hol az egyesült Sergek a' minap feküdtének, ismét sok Tsászári Sergek szállottanak táborba, és még több Tsászári 's Auszriai Sergek is vártnak *Trevir* mellé.

Páris. — *Nemzeti Conventbéli dolgok.* — A' *Párisi* Tanáts, hogy a' maga véghez vitt sok rendbéli vakmerő tselekedeteit valamit szépíthesse, azal a' jelentéssel állott elé a' Nemz. *Convent* elejébe, hogy Aug. 10. diktől fogva igen sok papirossokat szerkesztetett volna olyanokat öszve, mellyek nyilvánosságos bizonyosságai annak, hogy az elbomlott Nemz. Gyűlésnek tagjai az *Udvartól* meg veztegettetve vóltnak légyen. Ennek meg- vizsgálására még azon ülésben egy különös *Commissió* rendelteték, mellynek tagjai rész szerint a' *Conventből*, rész szerint a' *Párisi* előljárók közzül váloztatának. — Ezen *Commissio* azt a' jelentést tevő ezen papirossakrol Okt. 4. dikén a' *Convent* előtt, hogy ezeknek sokasága olly nagy, hogy meg vizsgálásokra legalább 3 vagy 4 hónapok kivantatnak. Továbbá hogy némeltyek ezen levelek közzül már meg vizsgáltatva lévén, bizonyos, hogy a' *Contrarevolution* munkába való vételére tzeosztanak, de hogy ezekben a' Nemz. Gyűlés tagjai részesekek lettenek volna, annak semmi nyomát belőlök látni nem lehet. — Hofszas vetélkedések után el- végezteték, hogy mind ezen papirossak a' Nemz. *Convent* palotájába hozatattván, jobban is meg vizsgálatsanak, és az erre rendeltetett *Commissio* olyan végső jelentést tógyen utoljára az egész dologrol, melly nyomtatásban tétérdhessék közönségessé.

A' 4 dik Okt. estvéli ülésben ismét a' tábortól bé-jött tudósítások olvostattanak. A' *Commissáriusok* azt írják Sz. *Menhouldból* Okt. 2-dikán és 3 dikán — hogy a' *Hafsi* Sergektől el hagyatott *Clermont* várossát meg vizsgálván, ugy tanálták a' dolgot, hogy ezen sergek itten a' lakosoknak tulajdonát teljes-séggel nem bántották, és semmi kárt nem tettek, 's magokat igen betsülletesen viselték — hogy az ellentégtől el-hagyattatott *Clermonti* tábort az után *Gen. Dillon* foglalta el 12 ezerevel magával — hogy az egyesült sergektől el-hagyatott több helységek u. m. *Saipoe*, *Croix* 's a' többek igen szánakozásra méltó állapotban volnának, és azért a' *Conventtől* várják a' fejedelmet 's több e' félék.

Az 5 dik Októberi ülésben arról kezdettenek a' *Convent* tagjai leg előbb is' vetélkedni, hogy va-lyon már most a' *Páris* körül lévő sántzokat, mel-lyek minden nap 4 ezer *Livrák*ba kerülnek, készit-tesék e' szükségteleaül tovább is, vagy pedig na-gyobb részét félbe hagyván, tsak annyit dolgoztas-sanak ezen túl rajta, a' mennivel a' *Párisban* lévő kényértelen embereknek dolgot adhasanak. En-nek meg határozása málszorra halasztatott. — Ugyan ekkor a' sergek meg ruházására 19 milliókat kívánván a' hadi *Minister*, 20 milliók rendeltetnek ki számára. — Elő fordult továbbá, hogy az Or-szágnak *Septemberi* költsége 200 Millió *Livrák*bol áll-lott — és hogy *Októberre* 140 Millio *Livrák* fognának kívántatni, de a' mellyekből még tsak 111 Millio-k volnanak készen, és a' 29 nek még ez után kellene ki-potoltatni. — Az után a' *Gen. Montesqui* leve-le olvastatott, mellyben fálydalommal emlékezik ezen *Generális* arról, hogy *Sárdiniába* való bé-ütése leött hivatalából való le vettetését a' *Convent* meg-határozta volt, mellyre nézve már most ő-is jelen-ti, hogy tovább nem szolgálhat, hanem jóságai-ba viszfá kéredzik. Némeljek azt javasolták, hogy az ő le tételteséséről írott, de az ő *Sárdiniába* való bé-ütése után fére tétellett *Dekretomot* egészlzen el-
kel.

kellene törölni, 's mint hasznos embert, nem kellene *Montoskiut* a' Generaliságból el-botsáttani. A' dolognak meg határozása mázfizorra halasztatott.

A' *Lillébe* küldetett Commissáriusok arról tettek bizonyossá a' Conventet, hogy az ezen városban tétettetett. égések és sok károk mindnekben ugy vóltanak, a' mint az előre bé jött tudósítások erősítették, 500 házak változtanak tsupa kő-halmokká, valami 2 ezèrig valók pedig erőssen megkárosítatának — hogy 30 ezer tüzess golyobisok 's valami 6 ezer Bombák vettetenek bé az ellenségtől a' várba, — 's hogy végre a' lakosok mind ezek között a' nyomoruságok között is magokat mind végig a' leg nagyobb áthatatósággal oltalmazták. — Halván ezeket a' Convent, ezen városnak megjutalmazásáról tanátskozott; de még ezen alkalmazatósággal semmit sem végezett rolla.

A' *Sodverben* nyert 5 ellenséges zászlók Párisba vitettenek és emlékezetnek okáért a' Convent' palotájában függesztettenek-fel.

Egy Sz. *Menehold*bol Okt. 7-dikén indult tudósítás által az adatik a' Conventnek tudtára, hogy az ellenség magát még szüntelenül, de igen jó rendel vonnya vissza felé — hogy a' Frantzja seregek őket mindenüt nyomba követik, és sokat tesznek közzüllök fogságra — hogy *Dūmurier* már *Grandpré* mellé, *Kellerman* pedig Sz. *Menehold*hoz érkezett, a' hol magának fő szállása lévén, az ő előre köldött seregei *Dillon*nak vezérlése allatt már ekkor tsak 2 órányira vóltanak *Verdūntól* — hogy vagy 50 szekér betegjei az ellenségnek a' Frantziaák kezébe akadtanak, de ők a' betegekkel bajlódni nem akarván, azokat önként el-botsátották. Ekkor is emlékezet tétetett az ellenségnek a' *Grandpré* és *La Lun* beli 's más ispotályokban feküdt nagy számu betegjeiről, és eleség héli szükségiről.

Az *Antverpiai* felleg-várból a' múlt 7. diktől 8-dikra virradó étzaka 2 árestáns Frantzia tisztek u. m. egy Gen. Adjutánt, és egy hadi Commissárius el-fzökvén, a' mint gyanitják *Hollandia* felé vették útjokat.

Dümurier Párisban vagyon, és a' Frantzia Sergeknek téli szállásáról tanátskozik a' *Conventel*.

Stenay mellett a' Frantzia Printzek és Patrióták között egy kis tsata esett ismét. Ezen Printzek magokat a' város körül a' magok Sergeivel megmutatván, a' Frantzia Patrióták *Montmedy* tályé-káról valami 15 vagy 18 ezeren jöttek elő, és egy láttzott mintha a' Printzek békerítésén munkálódnának, és őket el akarnák fogni; a' minthogy ágyuzni is kezdvén réájok, némellyeket az ő követők közzül el löttének, és a' Printzek bizonyoson veszedelemben is forgottanak volna, ha egy Regiment az egyesült Sergek közzül hirtelen nem érkezett, és a' Patrióták ezeknek segittsége által vizsgálva nem verettenek volna, minek utánna közüllök ezen Regimentnek tüze által 50-nen el-es-tenek.

Az Anglus Király! Novembernek 20 dikára határozta a' Parliamentomnak öszve gyűlését. — *Cá-lonné*, a' ki a' Frantzia Printzeket a' minapában el hagyta', *Londonban* vagyon, és a' mint gondolják ezen túl is fog maradni.

Lengyel Ország. — A' *Lengyel Confederatió* azt végezte a' Sept. 19 dikén tartott ülésében, hogy a' Királynak tudtára adattafsék, hogy a' Confederatiónak hire nélkült ez után semmi Diplomának nevét alája ne írja. — A' *Lengyel* háboru alatt kereszttet nyert tiszteknek nem szabad a' magok keresztségeiket viselni.

A' *Confederatiótól Pétersburgba* küldetett 12 személtvekből álló *Deputatió*, a' *Confederatió*nak következő 6 punktumokból álló végzését fogja a' Császárnénak illendő alázatossággal Felséges Tró

nusza elejébe terjeszteni u. m. — 1.) Hogy a' *Confederátusok* minden Actájokban meg ismerik azt, hogy őket csak egyedül a' Tsászárnénak segítségére tette abba az állapotba, hogy a' Lengyel Nemzetnek régi szabadságát és tekintetét vizsgálja adhasák. — 2.) Hogy leg nagyobb kötelességeket múltatná el, ha ezért a' Tsászárnéhoz háládatossággal nem viseltetnének. — 3.) Hogy ezen háládatossággal nem csak a' mostani Conf. Státusok, hanem még az ő késő maradékaik is tartozzanak a' Tsászárnénak. — 4.) Hogy a' Tsászárnénak tudtára adattassék az a' kívánsága is a' Conf. Lengyel Nemzetnek, melly szerint ez a' Tsászárnéval, örökös és állandó szövetségben kíván élni. — 5.) Hogy a' Lengyel Nemzet leg főbb boldogságai közé számlálja azt, hogy ő az a' szabad Nemzet lehet, melly az *Orosz Monarchának* egy ilyen barátságos nagy szívű szomszédságával ditsekedhetik. — 6.) Hogy a' szabad Lengyel Nemzet továbbá is megvagyjon győzöttetve az iránt, hogy a' Tsászárné ezen ő el kezdett munkájának tökéletes végre való hajtására mind végig segítséggel fog lenni, mellytől a' Lengyel Respublikának virágzása egyedül fog függeni. „

A' Lengyel Királyhoz küldetett 4 Deputátusok pedig ezeket adták néki tudtára. — 1.) Hogy a' Lengyel Nemzet, melly a' maga Királyait maga változtatja, őket betsülleni is tudja, és a' Nemzet fejétől a' tartozó tiszteletet meg-tagadói soha nem fogja. — 2.) Hogy a' Királynak a' *Targovitz*i *Confederációba* való bé állásáért, mely által az Ország az előtte álló nagy veszedelemtől meg szabadított, háládatossággal tartozik. — 3.) Hogy a' Király a' *Confederációt*, az Ország jövőbéli boldogságának munkálódásában, jó tanácsa által segítse. „

B É T S.

Ezen hónapnak közelebb le folyt napjaiban, az *Alsó Auszriai* Rendek itten Ország gyűlést tartván, az ő Felségétől elejekbe tétetett kívánságok felett a' múlt 22-dikben tanátskozáának, mellynek alkalmatossággával a' dolog iránt végső határozást is tévén, az után az Ország Marfchaljától Gróf *Khevenhüllertől*, az itt lévő Ministerekkel edgyütt, igen gazdagon meg-vendégeltetének.

A' közelebbi Török háboru alatt Belgrádot engedelmességre tanított *Laudon* muzsika ízerszámai ezen napokban Béts alá meg-érkezvén, innen egyenesen a' Frantzia szék felé indittatának, hogy a' magokat el-hitt Szabadság és egyenlőség Apostolait, egy kíség, más tántz notára szoktathassák. Az ezek mellé szükséges néhány Kompánia muzsikuskok (Artilleristák) hogy újokat sebesebben tehessék, szekereken indittatának Olofz Ország felé.

Ezen nem régiben Ts. és K. Titkos Tanácsosságra emeltetett Méltóság u. m. *B. Mitrovszki, Schilson*, és *Gr. Cassis Parons*, a' közelebb múlt Vasárnap, *Gr. Ráday Gedeon* ő Exja pedig az elött egy héttel, tévék-le a' szokott hitetjő Felsége elött. Ezen utolsó méltóságnak a' szokottj 6000 forintok el-engedtetének.

A' Bétsi Magistráns által közelebből mindeneknek tudokra adattaték, hogy egy néhány Majorság áruló szekereseknek, a' magok ajánlására olly fel-tétel alatt engedteték a' tolyás árulásra különös szabadság: — „ hogy mostantól fogva a' jövő *Aprilisig* az egész télen 2 garasokért 7 tolyásoknál nem kevesebbet, *Aprilisben* ugyan annyiért leg alább 9-et vagy 10-et, *Májusban* 11-nél, *Juniusban*, *Jul.* és *Augustusban* 12-nél, *Septemberben* ismét 10-nél kevesebbet ne adjanak. A' ki néhány forint árát vésszen pedig, annak minden forintra 5³ 6³ tolyást tartozzanak felyül adni.

A' Palatinus ő H. ge e. h. 16-dikán *Bétsből Buda* felé meg-udulván, ide már 17-dikben szerentsé-sen meg-érkezett vala. — 20 dikben meg-jelent ő H. ge a' *Pesti Téatromban*, a' hol egy szomorú játéokban *Hunyadi László* játszodtatott Német nyelven.

A' Magyar Országról *Sárdinia* felé indulandó Magyar Regementeknek, azt írják Budáról, hogy e. h. 8 dikától fogva hadi lábra kellett mind állítani, és így könnyen meg-eshetik, hogy ezek az egész jövő farsangi napokat *marshban* fogják tölteni; mivel *Budától* fogva *Sárdiniájig* csak könnyű szerrel is lehet 167 mérföldeket tenni.

Sajnálva értjük *Kolosvárról*; hogy ama nagy tapasztalású, szép tudományu, s kedves Hazáját és Királyát számos elzúndóktól fogva híven, ditséretesen, és nagy halzonnal szolgált, nyájasa, maga alkalmaztatásaért pedig mindenektől kedveltetett Erdélyi Guberniális Konzipista *Lónárt Josef* Ur meghalálozott:

Debretzenben 4-dikben; a' Fels. Király neve napját a' leg-nagyobb pompával ülték-meg. Megvonták a' nagy harangot, és mint leg nagyobb inrepen minden Templomokban Frédikáziók tartattak az Isten földi Helytartója' a' Koronás Királyhoz tartozó hűségéről és engedelmségről. — Az ide való Városi Tanács; és az egész Közönség nagy buzgósággal imádkozott a' F. Királyért és ennek Házáért. — Budán ágyukat gyujtogattanak hi ezen öröm innep napon. A' Kurirból úgy értettük vala, hogy a' Kolosvári Diétának 4-dikben vége lészén, de mi a' később hozzánk érkezett Kolosváriaktól úgy értettük, hogy még tovább-is fog tartani. — Itt egy köből tízta búza 5 — 6 mártás — i köből zab 12 gáras — az árpa 13. — A' szüret csak olyan vólt *Debretzenben*, hogy a' leg nagyobb szállós gazda-is ki-ment tselédjivel és az egész szüretyit szállóul ette-meg. — A' *Denes* napi mostani Vásár olly sáros és olly rozsz vólt, hogy ez a' rendbéli ember alig emlékezik többre illyente. — Bezzeg vólt az ide való Fiákereknek — vagy mondóm Tallyigásoknak betsületek!!

11-dik Apologus. — Az Igás Allatok' Panaszja. —
Az emberi Szívnek jabbitására költődött.

Bőldog Egek! rajtunk könyöröljeteK, egyre sohaj-
tunk,

Oktalan állatokonn; még pedig ilyen okonn:
Ah! mire háborgat gonoszúl, be! selette nyomorgat
Minket az emberi kéz; senki Nemüakre se' néz!
Azt mi meg ismérjük, hogy az ember Urunk; de ki-
kérjük

Hohérünk ne legyen, kínozani just ne vegven.
Mert noha bölts végből, hatalommal adódik az
égből,

Hogy mi magunkra vegyünk jármot, alatta le-
gyünk:
Ugy de, ne kínozzon, ha vonunk Szekeret ne bo-
tozzon,

Ok nélkül, ha vagyon szíve, ne verjen agyon.
Ah! de miképpen bán mi velünk, soha semmibe
nem lán

Bádjadozó tetemünk sújtja, fogyasztja nemünk.
Sok dühös embernek nagy ütéseI vérbe' kevernek,
Sokszor az el-nyomorít, végre kutyára szorit.
Sok, maga marháját, noha húzza kegyetlen Igáját
Béllyegeit ha süti bőrre, bottal üti.

Más, az Igás Lónak, szekerét a' Hegyekre vonónak
Bár az égész erejét r'á tegye, sújtja fejét

Más, az Ökör bõrit, noha járma sodorta le szõrit
Villával döfõi, 's úgy veri, majd meg öli.

Tsontja hasad, bénánn von igát az után; noha
szénán

Rofsz Ura nem nevelé (a) még-is igyekszik elé.
R'á.

(a.) A' barmoknak az ő eledeleiket ki kell szolgáltat-
ni (ha van); nem úgy mint némoly kegyetlen
emberek tsolkekesznek. Azt mondja Bölts Salamon
is:

R'á - rak egész terhet, 's valamit Szekerére teperhet,
És ha ki-nem viheti partra, dorongal üti.

Ah! de szilaj Vadság! meg ölö hőséri szabadság!

Olly Urrá soha még nem teve senkit az ég.

Mert noha dolgoztass mi velünk; de nagyon ne bo-
toztass

Hogy sok időt ne heverj fogj-bé; de főbe ne verj. —
Mondd-ki miért bántod tetem'ink' Te goromba ki-
szántod

Egybe-velünk teleked? nints okod arra neked.

Hát tsak ugyan kín tér mi réánk tőled buta *Sintér*?

Hát tsupa kínra maraszt két kezed, óh Te Paraszt!

Hát ütöl a' jóért? mikoron mi meg-enni valóért

Vérrel-is izzadozunk, hafznot azonba hozunk.

Hogy mi neked szántunk, dühösebb tsak azért vagy
erántunk

Hát ugyan arra mehetsz? Fúria' társa lehetsz! —

A' mi sebünk vérez, tetemünk fene kínokat érez,

Nints panaszozni szavánk, nints ki segélje javunk'. —

Nézd magas ég estünk'! Te ne hagyd meg ölni
mi Testünk'!

Nézd hogy ügyünk nyomorúlt, 's gyilkosi kézre
szorúlt.

Lám! eleget húzunk szekeret, noha nints Kalaúzunk,

És noha meg tsaponunk, terhet azonba vonunk.

Még-is ez a' bérünk, hogy üt a' mi goromba Ve-
zérünk;

Ah! be' gonosz jutalom! — nyomj-le halálos
alom! —

Sirjatok es'tünkön, siralomba merült Seregünkön

Mig léstek szabadak víg tanyabéli Vadak!

Oh! ha ti tudnátok, mi réánk de sok, és gonosz átok

Mondatik: ényye de fáj, hogy fizid az emberi száj
Melly

is: „Az igaz, az ő barmának életére gondot vi-
sel; az Istenetleneknek pedig könyörületességük ke-
gyetlen. Péld. 12. 9.

Melly sok ezer jainak, meg-ölni szilaj emberi bajnak
 Tárgyai tsúfra vagyunk, bottal ütődik agyúnk! —
 Ah! nosza tépjétek darabokra, mohon meg-egyétek
 Tigrisek a' tetemünk, jertek el ölni Nemünk! —
 Mint keserűn éljünk, vagy jobb napokat ne re-
 méljünk,

Öljetek egybe hamar, ember ütése ha mar.
 Bár az Anyák minket, mikoron nevelék tetem'inket
 Ölteek volna meg; így nem kötelezné le frigy!
 Bár fene körmökkel jönnének egész örömökkel
 Rab-Seregünkre ma sok Parlagi préda Sasok!
 Ugy, ha meg ennének, soha lenni goromba kezének
 Nem lennének kötözött rabjai, körme között: —
 Jaj! de minek tészünk mi panaszt, ha rabok tova
 lészünk

Nem jön ezenn páaszon bús Seregünkre haszon.
 Már mi hatalmában maradunk az Urunknak igában
 Vége, hogy itt zokogunk, mint rabok élni fogunk.

BCU Cluj / Central University Library Nagy Ferencz.

Tudósítás.

Egy Társaságnak, sok Hazafiaknak ösztönözé-
 séből volna szándékja és alkalmatossága, az Ha-
 zájának ditsőségére, és a' Magyar Historiákat öl-
 vasó Ifjúságnak kedvére; minden Magyar Nemes
 régi Familiákat, nevezetes Historiákkal együtt Dé-
 kül ki-adni, és az *Pater Vigner* ebbéli kezdeti leép
 munkáját; hasznosabban ki-terjeszteni. Kérnek
 azért mindyájon, hogy mint Charakterben volt
 Præseseeknek, Fő és V. Ispanyoknak; azokon ki-
 vül, a' mellyek *Bellus Historiájában* találhatók;
 neveit és érdemeit; mint pedig Familiájokban ne-
 vezetes Vitézeiknek dolgait, velem új eizendőig
 Magyar vagy Déák nyelven közlepi méltoztatásnak.
 Látsák az Hazafiak, ha ezen alkalmatossággal nem
 élven, magok Elejének ditsőségét ki-terjeszteni
 él mulatják. — *Personan Okt. 21-dikén* — *Weber*
Simon Péter Könyvnyomató.